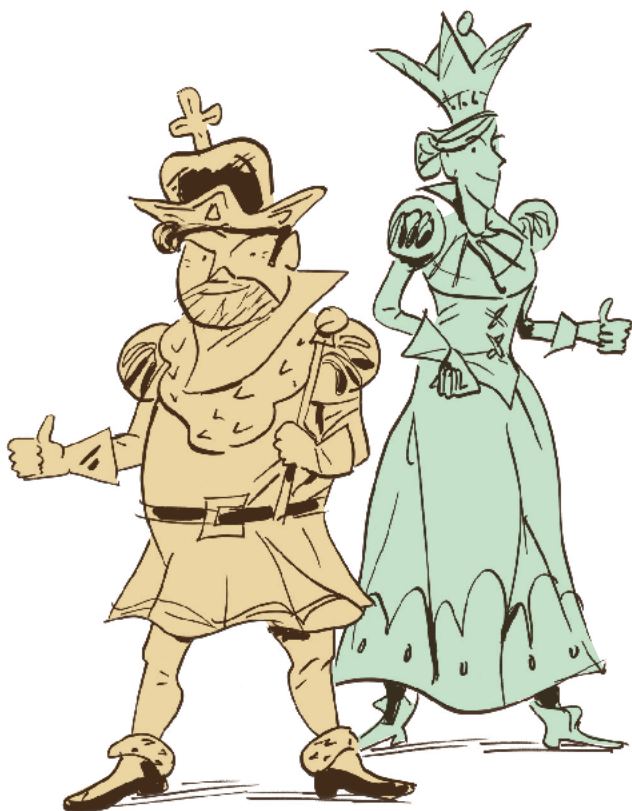

Henrik Andersen

Fra åbning til slutspil

Skak for sjov - bind 2

FORLAGET BEDRE TIL SKAK

Velkommen til Skak for sjov - bind 2

Denne lærebog, *Fra åbning til slutspil*, er for børn og unge, som allerede har grundlæggende færdigheder i at spille skak. Børnene kender skakreglerne, herunder rokaden, og de ved, hvad skakmat er.

Bogen kan også læses af forældre, som kender lidt til skak, og som gerne vil være med til at stimulere børnenes interesse for spillet.

Desuden kan bogen bruges af skakinstruktører i skoleskak og i skakklubbernes juniorafdelinger.

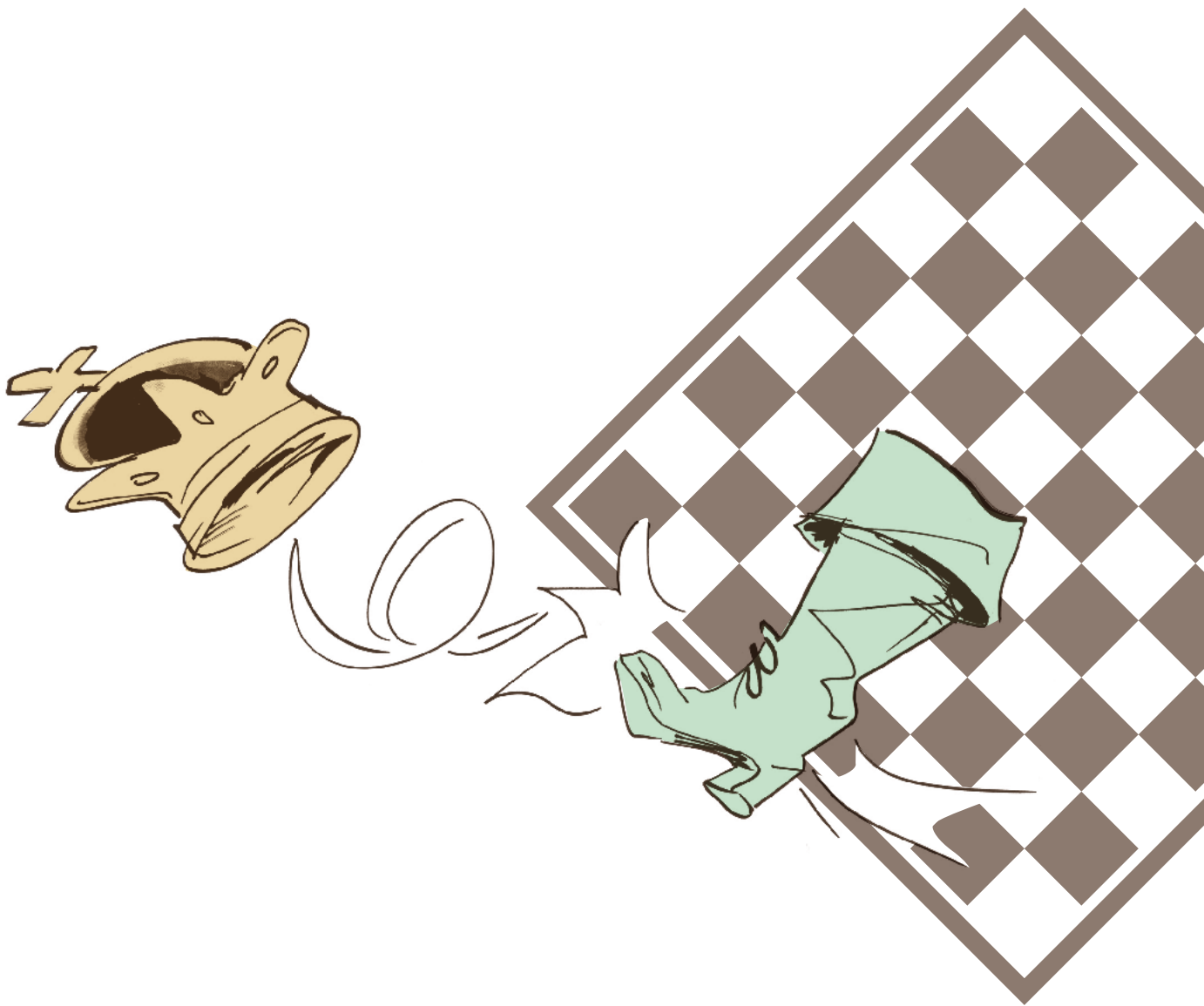
Kapitel 1, 2, 3 og 4 handler om **åbningsspillet**, det vil sige de 12-15 første træk i et skakparti. Kapitel 5, 6, 7 og 8 giver især eksempler fra **midtspillet**, mens kapitel 9, 10, 11 og 12 har fokus på **slutspillet**, hvor der kun er få brikker tilbage på skakbrættet.

Fra åbning til slutspil er en del af serien Skak for sjov.
Læs mere på www.skakforsjov.dk

Henrik Andersen, Frederiksberg, januar 2024.

Indhold

Forklaring på symboler i skakdiagrammer	5
Løsninger til skakopgaver	6
Kapitel 1: Skomagermat	8
Kapitel 2: Forsvar af kongen	12
Kapitel 3: Godt åbningsspil	16
Kapitel 4: Gambit eller solidt	20
Kapitel 5: Dobbeltangreb	24
Kapitel 6: Bindinger	28
Kapitel 7: Gode skakker	32
Kapitel 8: Matbilleder	36
Kapitel 9: Mat med dronning	40
Kapitel 10: Mat med tårn	44
Kapitel 11: Bondeslutspil	48
Kapitel 12: Remis med randbonde	52
Vejledning til skakinstruktører og forældre	55
Skakopgaver for let øvede - springerdiplom	57
Velkommen til opgavedelen	58
Notation	59
Test 1: Dobbeltangreb	61
Test 2: Bindinger	63
Test 3: Afledninger	65
Test 4: Offeret	67
Test 5: Kvalt mat	69
Test 6: Mat i bunden	71
Test 7: Familieskak	73
Test 8: Afdækkerskak	75
Test 9: Fribonden	77
Test 10: Tempo	79
Vejledning i diplomprøve	81
Quiz om skak for de let øvede	83

SKOMAGERMAT

Kapitel 1:

Skomagermat

Sæt din modstander skakmat i kun fire træk!

Der var engang en skomager, som godt kunne lide at spille skak. Men han havde ikke særlig meget tid til det, for han skulle reparere og pudse en masse sko. Derfor forsøgte han altid at sætte sin modstander skakmat hurtigst muligt.

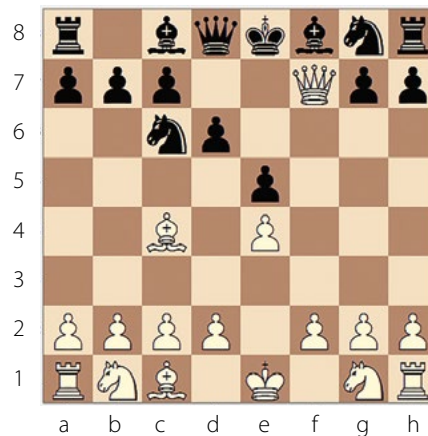
Med de hvide brikker foregik det f.eks. sådan: 1. e4, e5 2. Df3, Sc6 3. Lc4, d6 4. Dxf7, skak og mat. Nu har vi den stilling, som du kan se i diagrammet til højre.

Lad os lige tjekke, om der er mat:

- Kan den sorte konge slå dronningen?
- Kan kongen flygte?
- Kan sort sætte en brik mellem den hvide dronning og den sorte konge?

Den er god nok. Sort er sat skak og mat.

Tit lykkedes det for skomageren at sætte mat på de fire træk, og derfor hedder det skomagermat.

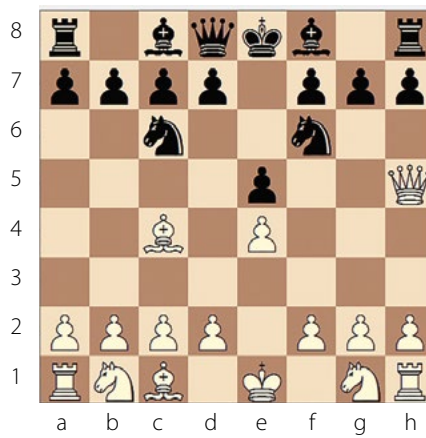

I **opgave 1** har skomageren spillet Dh5 i stedet for Df3. Kan du hjælpe ham med at sætte sort mat?

I **opgave 2** spiller skomageren med de sorte brikker. Hjælp ham med at finde matten, så han hurtigt kan komme tilbage for at reparere og pudse sko.

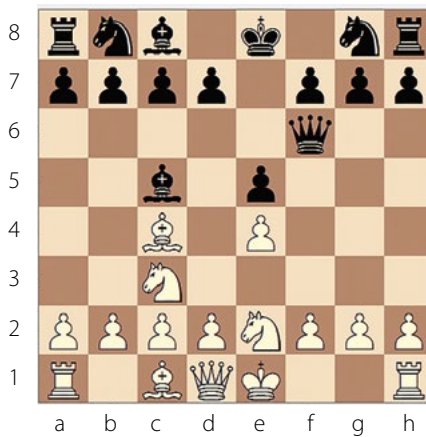
Opgave 1

Hvid trækker og sætter mat
i 1 træk – hvordan?

Opgave 2

Sort trækker og sætter mat
i 1 træk – hvordan?

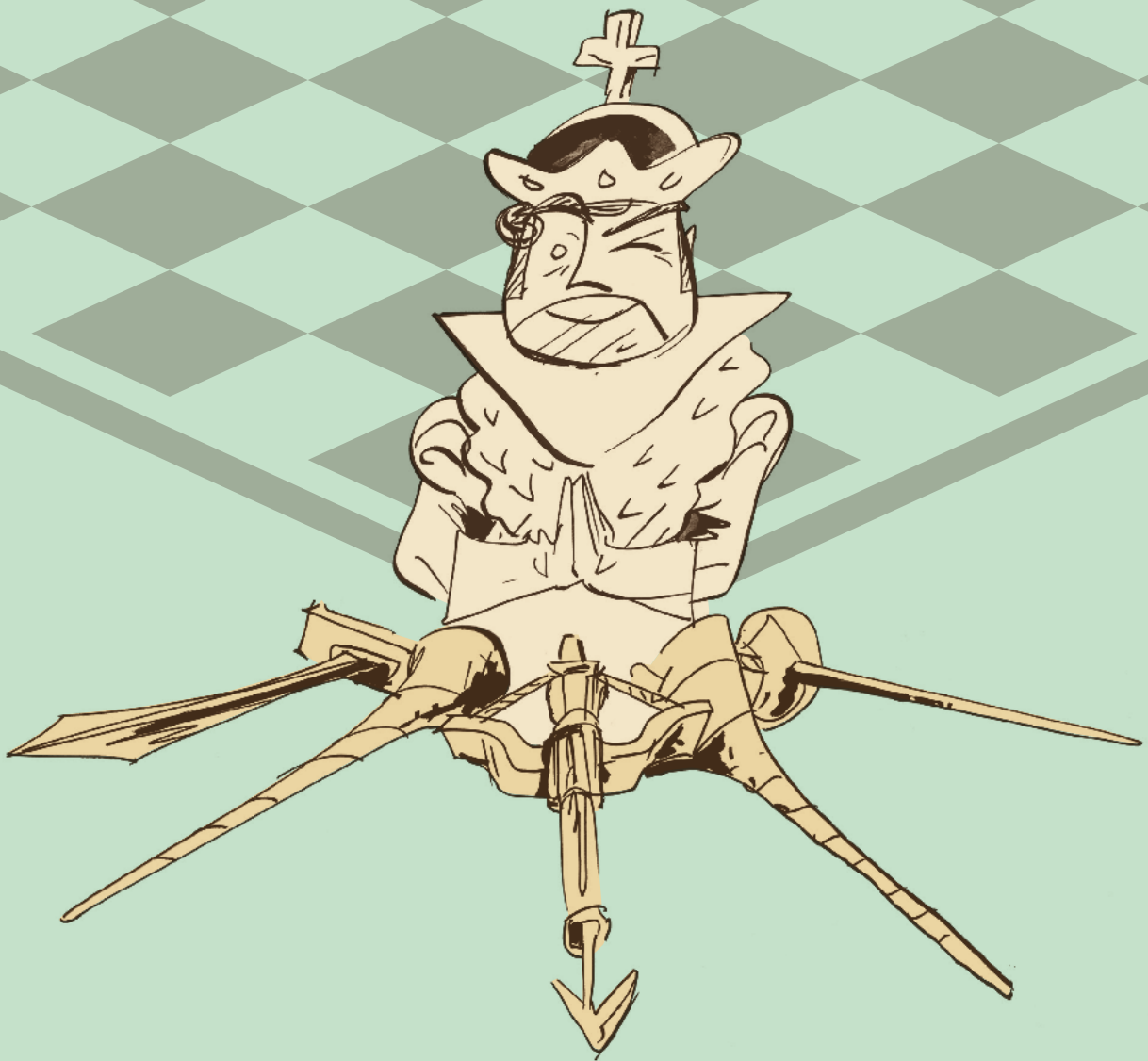
Løsninger til opgaver om skomagermat

Opgave 1

Dxf7, skak og mat.

Opgave 2

Dxf2, skak og mat.

FORSVAR AF KONGEN

Kapitel 2:

Forsvar af kongen

Sådan forsvarer du dig mod skomager-tricket.

En dag fik skomageren besøg af en øvet skoleskakspiller. Selv om skomageren havde travlt med sit arbejde, lod han sig overtale til at spille et parti skak. Skomageren havde hvid, og partiet begyndte på denne måde: 1. e4, e5 2. Df3, Sc6 3. Lc4, Sf6 (se diagrammet).

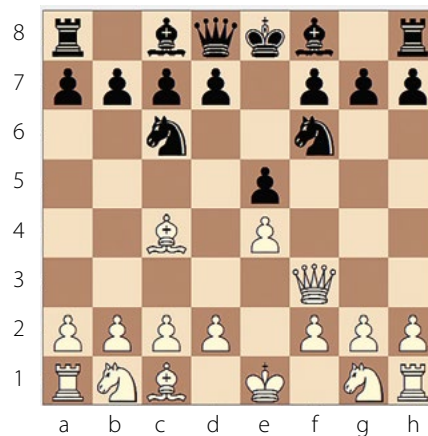
”Det var pokkers”, tænkte skomageren, ”nu skulle jeg lige til at spille min dronning fra f3 til f7 med skak og mat, og så bliver vejen spærret af den dumme springer på f6”.

Skoleskakspilleren havde fundet et godt forsvar mod skomagermatten, og det blev et langt og spændende skakparti.

Hvem der vandt, ved vi ikke, men sikkert er det, at skomageren ikke fik repareret og pudset så mange sko den dag.

TIP:

Med rokade hjælper tårnet med at forsvare f-bonden.

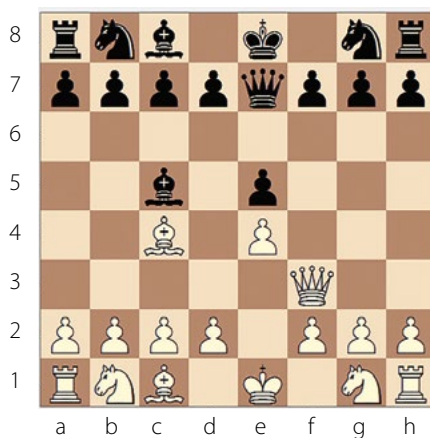

I **opgave 1** har sort netop spillet sin dronning til e7 for at forhindre at blive sat skomagermat.

I **opgave 2** har sort netop spillet sin bonde fra g7 til g6. Hensigten er at forhindre hvids dronning i at slå bonden på f7. Fandt sort her et godt forsvar af sin konge?

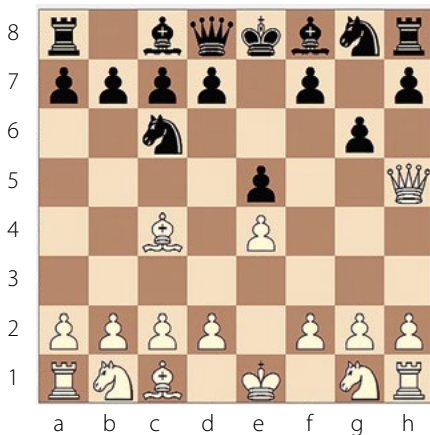
Opgave 1

Er det smart for hvid
at spille Dxf7?

Opgave 2

Var sorts sidste
træk (g6) godt?

Løsninger til opgaver om forsvar af kongen

Opgave 1

Nej, det er ikke smart. Den sorte dronning kan slå den hvide dronning, og efter Lxf7, Kxf7 har sort vundet en dronning og en løber for en dronning og en bonde.

Ganske vist har hvid ødelagt sorts mulighed for at rokere, men det er ikke så farligt, fordi hvid mangler den stærke dronning til at angribe med.

Opgave 2

Ja, sorts bondetræk til g6 er et fint træk, fordi det spærrer vejen for den hvide dronning til feltet f7.

Desuden har sort med Sc6 sørget for at dække bonden på e5. Hvis bonden ikke var dækket, kunne hvids dronning have slået på e5 med skak og bagefter slå tårnet på h8.

Bliv bedre til skak på den sjove måde

Denne skakbog, **Fra åbning til slutspil**, er 2. bind i Skak for sjov-serien, som har i alt tre bind.

Bogen kan læses af børn, unge, forældre, skoleskakledere og andre, som beskæftiger sig med skak for begyndere og let øvede.

Børnene skal have de grundlæggende færdigheder i at spille skak. Det vil sige, at de kender skakreglerne, herunder rokaden, og de ved, hvad skakmat er.

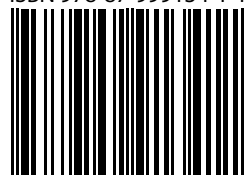
Henrik Andersen har skrevet lærebogen på baggrund af 20 års erfaring som skakinstruktør for børn og unge. I 1974 blev han fynsmester i skoleskak, og året efter

blev han odensemester i skak for voksne, mens han endnu var skoleelev.

Læs mere om Skak for sjov-serien på www.skakforsjov.dk

ISBN 978-87-999134-1-1

9 788799 913411 >